

OBČASNÍK SPUSA

ŘÍJEN 2014

číslo 10.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA – THE SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

ČESKO-AMERICKÝ KLUB – THE CZECH-AMERICAN CLUB

POBOČKA PRAHA – hlavní město

Díky laskavosti našeho Vzdělávacího střediska pokračuje **výuka angličtiny**, nyní však každý pátek od 14 do 15ti hodin. Pak někdy následuje **kulturní program** s přátelským posezením. Nyní již máme, díky kolegovi panu Liškovi, garančně opravený nový monitor (TV) s velkou úhlopříčkou) a po odborném propojení s novými reproduktory s prvotřídní zvukovou technikou je tak zajištěn kvalitní obraz i poslech. Těšíme se na Vaši účast. Program bude oznámen samostatně.

Metropolitní opera (anglicky *Metropolitan Opera*) je operní dům, který se nachází na Manhattanu ve čtvrti Upper West Side v New Yorku. Oficiální název operního domu je běžně zkracován na **Met**. Jeho nynější budova je součástí Lincolnova centra (*Lincoln Center for the Performing Arts*). *Met* byla založena v dubnu 1880. Je provozována prostřednictvím neziskové organizace *Metropolitan Opera Association*, kterou podporují četné významné osobnosti. Jsou zde uváděny všechny druhy operních děl. V současnosti v ní jako generální manažer působí Peter Gelb. Hlavním dirigentem je od 6. září 2011 Ital Fabio Luisi.

Metropolitní opera představuje největší organizaci klasické hudby ve Spojených státech amerických a každoročně uvádí přibližně 220 operních představení. Patří mezi největší operní divadla na světě (hlediště pojme zhruba 3800 diváků) a je také považována za jednu z nejdůležitějších světových operních scén.

Rozpočet operního domu dosáhl v sezóně 2011/2012 již 325 milionů dolarů, z toho přišlo 182 milionů dolarů (43 %) od soukromých sponzorů. Celkový součet kapacity při všech představeních kalendářního roku 2011 byl 800 000 míst. Skutečně vytiženi však kleslo z 88 % v roce 2009 na 79,2 % v roce 2011. Kromě klasických představení na operním jevišti rozšířila Metropolitní opera postupně svoje posluchačstvo pomocí nových technologií. Rádiová vysílání z této opery se pravidelně konají již od roku 1931 a televizní vysílání od roku 1977. V roce 2006 začala *Met* vysílat svá představení přes satelitní rádio a internet a také živě (*live*) pomocí HD-videových přenosů do biografů (kin) po celém světě. Tato představení jsou přenášena i do vybraných kin v České republice. V roce 2011 dosáhl počet diváků v 1 600 kinech světa již 3 miliony. V samotném městě New Yorku jsou vybraná představení Metropolitní opery promítána na velkoplošné obrazovce na náměstí Times Square.

Zahajovací sezóna: *Metropolitan Opera Company* byla založena v roce 1880 s úmyslem vytvořit alternativu k již existujícímu opernímu domu *Academy of Music*. Předplatitelé lóží v tomto divadle patřili k nejvyšším společenským vrstvám v New Yorku. Tyto rodiny s tzv. "starými penězi" (*old money families*) nechtěly akceptovat nové bohaté průmyslníky do svých řad. Zakladatelé Metropolitní opery, kteří pocházeli z průmyslových kruhů, se proto rozhodli postavit novou operu s tím, že musí předčít dosavadní *Academy of Music* ve všech směrech.

Met ve Philadelphii: Během první sezóny byla od ledna do srpna 1884 dávana představení opery také ve městě Philadelphia.

Německé sezóny: Zahajovací sezóna pod vedením Henryho E. Abbeye byla sice z uměleckého hlediska velmi úspěšná, avšak finančně prodělečná. V následujícím roce 1885 byl jako ředitel povolán Leopold Damrosch.

Abbey a Grau: V roce 1891 se *Met* vrátila k převážnému uvádění italských oper. Bylo to po návratu Henryho E. Abbeye do funkce ředitele. Jeho asistentem byl Maurice Grau.

Generální manažer Metropolitní opery Giulio Gatti-Casazza

V letech 1903-1908 stála Metropolitní opera pod vedením generálního manažera Heinricha Conrieda. Jednou z jeho největších zásluh bylo zangažování slavného italského tenora Enrica Carusa z Neapole. Do opery přivedl také dirigenta Artura Vignu. Conriedovo působení bylo poměrně krátké. Po něm nastoupil jako generální manažer Giulio Gatti-Casazza, za jehož vlády v letech 1908 až 1935 se Metropolitní opera - díky jeho organizačním schopnostem a dovedné personální politice - dostala trvale na vysokou úroveň. Bylo to její nezapomenutelné tzv. Stříbrné období (*Silver Age*). Gatti-Casazza, který byl předtím manažerem milánského operního domu Teatro alla Scala, přivedl odtud do New Yorku skvělého dirigenta Artura Toscaniniho. Prezidentem dozorčí rady Metropolitní opery (*Chairman*) se v roce 1931 stal prominentní právník Paul Drennan Cravath.

Rudolf Bing: V roce 1950 nastoupil na místo generálního manažera Rudolf Bing, rodilý Rakušan, a zůstal jím po dlouhou dobu.

Slavní účinkující: V Metropolitaní opeře působili v minulosti slavní dirigenti, kromě Artura Toscaniniho to byli mj. Leonard Bernstein a Rafael Kubelík. V současnosti zajišťují vysokou úroveň hudebního projevu kromě Fabia Luisiho mnozí další renomovaní dirigenti jako James Levine, který se nedávno vrátil po delší přestávce způsobené těžkou nemocí, a ruský dirigent Valerij Gergijev.

Na Metropolitaní opeře zpívali a zpívají nejproslulejší pěvkyně a pěvci. Na začátku 20. století to byly Nellie Melba a také Ema Destinová, která společně s Enricem Carusem zpívala mj. při světové premiéře opery Giacoma Pucciniho *La fanciulla del West* dne 10. prosince 1910. V druhé polovině 20. století zde účinkovali Maria Callas, Renata Tebaldi, Joan Sutherland, Giuseppe Di Stefano, Mario Del Monaco, Luciano Pavarotti a José Carreras. V současnosti to jsou kromě častých vystoupení Anny Netrebko mj. sopranistky Renée Fleming, Angela Gheorghiu a Diana Damrau, mezzosopranistky Cecilia Bartoli a Elina Garanča, tenoři Plácido Domingo (také jako dirigent), Juan Diego Flórez, Vittorio Grigolo, Jonas Kaufmann a Matthew Polenzani a barytonisté René Pape, Bryn Terfel a Dmitrij Chvorostovskij.

Režijní koncepty: Metropolitaní opera je známa dosti konzervativními produkcemi, které se vyznačují výpravností a povětšinou nákladnými kostýmy. Moderní tzv. režijní divadlo se dostává na scénu jen postupně. Ještě velmi tradičním způsobem byla v roce 2011 uvedena opera Gaetana Donizettiho *Anna Bolena* se skvělou ruskou sopranistkou Annou Netrebko v hlavní roli, uváděná přímým přenosem také v kinech po celém světě. Také nejslavnější opera Pjotra Iljiče Čajkovského *Evžen Oněgin*, opět s Annou Netrebko v hlavní roli a zpívaná v ruském jazyce, která měla premiéru 23. září 2013, je vypravena nákladně bez velkých režijních změn proti tradici. Příkladem velmi moderního přístupu režiséra je ale v podzimní sezóně 2013 provedení opery Giuseppe Verdiho *Rigoletto*, jehož dějištěm není renezanční Mantua v Itálii, ale kasino v Las Vegas v roce 1960.

Hlediště Metropolitaní opery

Scéna z opery Aida v Metropolitaní opeře

Metropolitan Opera: Aida will be playing in the *New York, NY*; Next performance is on Thu Oct 30, 2014 at 7:30PM in Metropolitan Opera at Lincoln Center, New-York, NY. There are currently a total of 16 performances scheduled.

Tickets	City	Venue	Dates
View Tickets	New York, NY	Metropolitan Opera at Lincoln Center	10/30/14 04/20/15

Dovolují si připomenout možnost placení letošních členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na účet, který má číslo 135 135 383/ 0300 Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu.

Současně připomínám i prosbu na zaslání vašich příspěvků do Občasníku.

Za pražskou pobočku Petr Jílek

